

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัญหาโรคเอดส์หรือโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง นับเป็นปัญหาที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อประชาชนของทุกๆ ประเทศทั่วโลก เนื่องจากเป็นโรคติดต่อที่มีการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทั้งบุคคลและสังคมในประเทศหลายๆ ด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านพฤติกรรมของมนุษย์ ตลอดจนด้านสุขภาพและคุณภาพของประชาชน โดยปัญหาของโรคเอดส์และการแพร่ระบาดของเชื้อเอดส์ ก็มาจากปัจจัยเสี่ยงที่เป็นสาเหตุสำคัญ ก็คือการมีเพศสัมพันธ์ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ นำไปสู่การสร้างค่านิยมที่ผิด เช่น การคบเพื่อน การเที่ยวกลางคืนตามสถานบริการในการบริการทางเพศ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ จะส่งผลให้บุคคลในสังคมมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์มากขึ้น

สำหรับสถานการณ์ปัจจุบันของโรคเอดส์ในประเทศไทย ณ วันจันทร์ที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2555 สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รายงานไว้ว่า ปัจจุบันมีผู้ติดเชื้อเอดส์ประมาณ 1.1 ล้านคน ในแต่ละวันมีผู้ติดเชื้อเอดส์รายใหม่เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 27 คน ถ้าเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2554 มี ผู้ติดเชื้อเอดส์จำนวน 376,690 คน เสียชีวิต 98,721 คน ซึ่งมีอัตราการลดลงจากอดีต แต่ในปี พ.ศ. 2555 กลับมีอัตราผู้ติดเชื้อเอดส์เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2554 ประมาณ 700,000 คน ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงของวัยรุ่นจนถึง วัยทำงาน อายุ 15-59 ปี ซึ่งจะพบมากที่สุดที่ช่วงอายุ 30-34 ปี คิดเป็นร้อยละ 93.95 ส่วนมากจะเป็นเพศชาย รองลงมาจะเป็นกลุ่มวัยรุ่น นักเรียน-นักศึกษา อายุ 15-23 ปี และมีผู้ติดเชื้อเอดส์ประมาณ 1 ใน 3 ของทั้งหมดได้รับเชื้อมาจากคูครอง สาเหตุหลักของการติดเชื้อเอดส์ ก็คือ การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่มีการป้องกันและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล อันเนื่องมาจากสภาพสังคมและความเป็นอยู่ของประชาชน ความอยากรู้อยากลอง โดยกลุ่มของการติดเชื้อเอดส์ส่วนมากจะเป็นบุคคลที่ไม่นิยมใช้ถุงยางอนามัย กลุ่มรักร่วมเพศ(ชายรักชาย) รวมไปถึงบุคคลที่เสพยาเสพติดโดยวิธีการฉีดยาเข้ากระแสเลือด บุคคลกลุ่มนี้ จะเป็นบุคคลที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์สูงกว่าบุคคลธรรมดาหากไม่ทราบวิธีการป้องกันที่ถูกต้อง (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2555). วิเคราะห์สถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2555. <http://www.aidsthai.org/article/3>)

ภายในปี พ.ศ. 2555 กระทรวงสาธารณสุข ได้มีการร่าง “ยุทธศาสตร์การป้องกันและการแก้ไขปัญหาเอดส์แห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559” ซึ่งร่างยุทธศาสตร์นี้ได้มีการระบุถึงเรื่องการพัฒนาฯ เพื่อรักษาโรคเอดส์และยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อเอดส์ รวมไปถึงจะมีการคิดค้นวัคซีนเพื่อป้องกันโรคเอดส์และมีการจัดการรณรงค์ให้ความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์และวิธีการป้องกันให้แก่ประชาชน ทั้งนี้ ยังมีการสนับสนุนให้แก่กฎหมายและปรับปรุงนโยบายที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงประชาชนในการให้บริการการป้องกันและรักษา ที่จะได้รับจากหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชนอีกด้วย ทั้งนี้ ก็เพื่อที่จะให้อัตราผู้ติดเชื้อเอดส์ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่ลดลงและยังเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในรูปแบบหนึ่งด้วย (ศูนย์อำนวยการบริหารจัดการปัญหาเอดส์แห่งชาติ.

(2555). แผนป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์แห่งชาติ. สืบค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2555.

<http://www.thain aids.org/main/index.php/nat-strategy>)

ดังที่กล่าวข้างต้น ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวัยรุ่นจนถึงวัยทำงาน ซึ่งเป็นปัญหาที่ทำให้ท่ายต่อการแก้ไขปัญหา ปัจจุบันเยาวชนถือเป็นกลุ่มที่จะเติบโตไปเป็นทรัพยากรมนุษย์ของชาติ แต่หลายชีวิตต้องประสบกับการติดเชื้อเอดส์ ทำให้ต้องสูญเสียทรัพยากรของชาติไปอย่างน่าเสียดายและในปัจจุบันสถานการณ์ปัญหาเรื่องโรคเอดส์ก็จะเริ่มที่จะกลับมาทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอีกครั้ง หลังจากที่มียอดลดลงไปแล้วในปีพ.ศ. 2554 และมีการแพร่ระบาดของเชื้อเอดส์ที่รวดเร็วและขยายวงกว้างกว่าในอดีต อาจจะเป็นเนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมากส่งผลไปยังพฤติกรรมของมนุษย์ ในการดำเนินชีวิต โดยช่วงวัยที่น่าเป็นห่วงและอาจติดเชื้อเอดส์ได้ง่าย คือช่วงของวัยรุ่นที่เป็นวัยอยากรู้อยากลอง แต่ไม่มีความรู้ในทางที่ถูกต้อง หรือได้รับความรู้ในทางที่ผิดโดยไม่พิจารณาให้รอบคอบเสียก่อน และในช่วงวัยทำงานก็เช่นเดียวกันเป็นวัยที่มีความเสี่ยงสูงอันเนื่องมาจากอยู่ในวัยเจริญพันธุ์ มีการประกอบอาชีพที่อาจจะมีการพบปะผู้คน มีการเข้าสู่ วงสังคมที่มากขึ้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นการสังสรรค์ในวงเพื่อน หรือการเที่ยวสถานบริการทำให้ในวัยรุ่นและวัยทำงานอาจจะได้รับเชื้อเอดส์ และเป็นผู้ติดเชื้อเอดส์ได้ ซึ่งผู้ติดเชื้อบางคนอาจจะไม่ทราบว่าตนติดเชื้อ ทำให้มีการแพร่เชื้อออกไปในวงกว้าง ซึ่งมักจะเป็นคนในช่วงวัยเดียวกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้คณะผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอดส์ ในช่วงวัยรุ่น โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นช่วงวัยที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อได้ง่าย โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างนักศึกษานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ทั้งนี้ เพื่อที่จะทราบข้อมูล ในเรื่องโรคเอดส์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม รวมทั้งความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์ เพื่อเป็นการลดหย่อน และร่วมกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ ที่กำลังเกิดขึ้นภายในประเทศ ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ของความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ตามภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ศาสนา อายุ เกรดเฉลี่ยสะสม คณะที่ศึกษา การมีคนรัก ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์และความพอเพียงของการใช้จ่าย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 10,051 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ณ วันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2556)

กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาภาคปกติมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต คำนวณโดยใช้สูตร Yamane (1973) ที่ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

สมมติฐาน

ปัจจัยภูมิหลัง ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และเจตคติต่อเรื่องโรคเอดส์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

นิยามศัพท์

1. โรคเอดส์ (Acquired Immune Deficiency Syndrome : AIDS) หมายถึง โรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งซึ่งชื่อว่า HIV ซึ่งจะทำลายภูมิคุ้มกันของร่างกายทำให้เกิดอาการป่วยเป็นโรคได้ง่ายหรือ เรียกอีกอย่างว่าโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง ทำให้ภูมิคุ้มกันของร่างกายเสื่อมลง เป็นเหตุให้ติดเชื้อโรคต่างๆ ได้ง่าย สุขภาพทรุดโทรมอย่างรวดเร็วและอาจเสียชีวิตได้เร็วกว่าปกติ ปัจจุบันมีทางรักษาได้แต่ยังไม่มียาที่รักษาให้หายขาดได้

2. ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ในด้านความหมาย สาเหตุ การติดต่อ อาการ การรักษา การป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ที่นักศึกษาได้รับจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในการศึกษาครั้งนี้ จำแนกความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ เป็น 3 ระดับ คือ ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ระดับต่ำ ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ระดับปานกลาง ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ระดับสูง

3. เจตคติต่อโรคเอดส์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็นต่อโรคเอดส์ของนักศึกษา ซึ่งได้ประเมินจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในการศึกษาครั้งนี้ จำแนกเจตคติต่อโรคเอดส์เป็น 2 ระดับ คือ เจตคติต่อโรคเอดส์ระดับต่ำและเจตคติต่อโรคเอดส์ระดับสูง

4. พฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอดส์ หมายถึง การกระทำ การปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาที่ป้องกันการติดเชื้อเอดส์ไม่ให้เข้าสู่ร่างกายตนและผู้อื่น พิจารณาจากด้านพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ โดยการประเมินจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในการศึกษาครั้งนี้ จำแนกพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอดส์ของนักศึกษาเป็น 2 ระดับ คือ พฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอดส์ระดับต่ำและพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอดส์ระดับสูง

5. เพศ หมายถึง เพศของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต แบ่งเป็นชายและหญิง
6. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
7. คณะ หมายถึง กลุ่มสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้ทำการเปิดสอน โดยแบ่งเป็นคณะต่างๆ ดังนี้
 - 7.1 ครุศาสตร์
 - 7.2 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 - 7.3 โรงเรียนการท่องเที่ยวและบริการ
 - 7.4 โรงเรียนการเรือน
 - 7.5 วิทยาการจัดการ
 - 7.6 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับความรู้และความสัมพันธ์ของความรู้ เจตคติและพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
2. นำไปเผยแพร่และเป็นข้อมูลให้กับผู้ที่สนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษา